

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

'O zee van Gods liefde....'

'Verder maakte hij de gegotene zee....'

'Zij stond op twaalf runderen....'

1 Kon. 7:23a en 25a

Vòòr de tabernakel stond het koperen wasvat.

Priesters, die in het heiligdom dienden, moesten de handen en voeten daarin wassen. Alleen een reine priester kon en mocht in het heiligdom een heilig God ontmoeten.

Dit koperen wasvat werd bij de tempelbouw van Salomo vervangen door een koperen of gegotene zee!

De betekenis bleef hetzelfde, maar dit wasvat was veel ruimer. Het bevatte 2000 bath of 34.000 liter water, zodat het vanwege zijn ruimheid een zee van water kon worden genoemd. Dit alles predikt ons de ruimheid van Gods liefde; de algenoegzame, reinigende kracht van Jezus' bloed. De alleronreinste zondaar kan in dat bloed worden gewassen, om zo voor een heilig en rechtvaardig God te kunnen bestaan.

Die koperen zee stond dan ook op twaalf runderen, om aan te geven, dat deze reiniging alleen verklaard kon worden uit het offer!

Elke stam van de twaalf stammen Israëls had het offer der verzoening nodig, en als vrucht daarvan, het bloed der verzoening!

De rijkdom van dat offer en van dat bloed der verzoening werd alzo in de taal der symboliek gepredikt aan al de twaalf stammen Israëls. Zij mag gepredikt worden aan allerlei volkeren, wonende in de vier windstreken der aarde.

Drie runderen immers, zo staat in onze tekst, zagen naar het noorden, drie naar het westen, drie naar het zuiden en drie zagen naar het oosten. Zo zien deze runderen naar ons en prediken ons het éne grote offer van Hem, de Hogepriester naar de ordening van Melchizedek. Die, niet met

het bloed van stieren en bokken, maar met Zijn eigen bloed is ingegaan in het heiligdom des hemels, een eeuwige verlossing teweeg gebracht hebbende.

Dat éne offer, dat alreinigende bloed der verzoening predikt ons de zee van Gods liefde, de zee van Gods reinigende genade voor gans onreine zondaren, die met het kleed en het hart vol onreinheid, niet voor God kunnen bestaan.

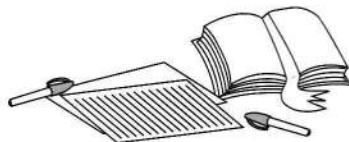
Het koperen wasvat was in Mozes' tijd gemaakt van de spiegels der vrouwen. Het glanzend koper diende vroeger als een spiegel.

Stellen wij ons hart en ons leven in de spiegel van de koperen zee, wij zullen allen moeten belijden: O God, ga niet in het gericht met ons, wij kunnen niet voor U bestaan!

Maar nu predikt al dat water van de koperen zee: "Kom dan, en laat ons samen rechten, zegt de Heere; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen worden wit als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol".

De zee van Gods reinigende liefde is nog vol water!

Wijlen Ds. M. Baan

VAN DE REDACTIE

Inhoud

In deze aflevering van ons blad hebben we een meditatie van wijlen ds. M. Baan over 1 Koningen 7:23a en 25a. Ds. P. den Butter bepaalt ons opnieuw bij datgene wat niet gezegd wordt. Ds. M.C. Tanis schrijft over de zelfbeproeving die noodzakelijk is als het gaat over het Heilig Avondmaal.

Ds. K. Visser schrijft voor de jeugd over de Dordtse Leerregels.

In dit nummer van ons blad treft u ook een verslag aan van het afscheid van ds. A. van der Zwan van de gemeenten Tholen en Oud-Vossemeer.

Verschijningsdatum volgend nummer.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. 5 december verschijnen.

Copy graag binnen de donderdag een week voor de verschijningsdatum.

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

Ambtsdragersconferentie Dordrecht.

Zaterdag 16 november mocht er weer een ambtsdragersconferentie in Dordrecht gehouden worden. Het was een goed samenzijn.

Wellicht zal in een volgend nummer D.V. een samenvatting van het gehouden onderwerp geplaatst worden.

AvH.

VAN DE ADMINISTRATIE

In de afgelopen vier weken ontvingen wij totaal 155 euro aan giften, waaronder een gift van 115 euro van de kerkenraad van Zaamslag bestemd voor de school in Dundas.

Met vriendelijke groet en hartelijk dank voor de ontvangen giften,

P.J. Boers

LUISTEREN NAAR WAT NIET GEZEGD WORDT - 3

Schreef ik de vorige keer iets over de taak van de ouderlingen en met name over de aan hen gegeven opdracht om naarstig toe te zien op wat er verkondigd wordt, dit keer wil ik het hebben over de niet-ambtelijke kerk-ganger, die zich onder de prediking van het Woord zet om te horen wat van Godswegen verkondigd wordt. Ik hoop, dat hij zich onder dat Woord gezet heeft met een biddend, heilbergerig hart en dat het hem inderdaad te doen is om een ontmoeting met de Heere in Diens Woord.

Aquila en Priscilla

Hand. 18 vertelt ons van een kerkdienst in Efeze. Er was een nieuwe prediker gekomen, die ze daar nog niet eerder gehoord hadden. Hij is van afkomst uit Alexandrië en op doorreis doet hij Efeze aan. Het kerkbestuur

van Efeze geeft hem gelegenheid om in hun synagoge voor te gaan. Ze hebben gunstige berichten over hem gehoord en er lijkt niets op tegen om hem te laten preken. En zo bedient Apollos daar het Woord.

Het maakt diepe indruk. Alleen al de manier van spreken. Dat is nu wat je noemt een welsprekend man. Zijn woordkeus, zijn taalgebruik, zijn voorbeelden... hij boeit van begin tot eind. En dan ook nog zijn vurigheid. En het inzicht dat hij aan de dag legt. Alles maakt diepe indruk. De mensen lopen ermee weg. Geweldig!

Onder het gehoor van Apollos zitten twee mensen, die natuurlijk ook onder de indruk komen. Ook zij hebben respect voor deze prediker en voor wat hij zegt. Maar als Aquila en zijn vrouw Priscilla uit de synagoge weer thuis gekomen zijn en met elkaar nog eens spreken over het gehoorde, zegt de een tegen de ander: Maar heb jij eigenlijk ook niet wat gemist? Was er bij alles wat te waarderen is, ook niet een manco? Is hij in feite niet maar gebrekkig op de hoogte van 'de weg des Heeren'? Aquila en zijn vrouw hebben geluisterd naar wat is gezegd, maar ze hebben ook gemerkt dat er dingen niet gezegd waren.

Dan zoeken ze contact met Apollos. Ze vragen vriendelijk of ze hem eens kunnen spreken. En als hij daarvoor gelegenheid geeft, vertellen Aquila en Priscilla hem wat ze in zijn boodschap gemist hebben. Het blijkt dat Apollos niet met opzet over die dingen gezwegen heeft. Niet moedwillig heeft hij een aantal zaken verborgen. Hij wist niet beter. Zijn kennis was nog maar beperkt. En hij laat zich dan ook graag nader onderrichten. Hij acht het niet beneden zijn waardigheid om naar die twee mensen te luisteren ook al nemen zij helemaal niet zo'n bijzondere positie in. Integendeel, deze ontmoeting is voor Apollos tot grote zegen geweest en mede dankzij dit nadere onderricht is hij verder bekwaamd tot zijn taak in Christus' kerk.

Nu, nog afgezien van de wijze waarop het echtpaar Aquila-Priscilla Apollos nader onderricht gaf en nog afgedacht van het feit, dat ze deze man niet op grond van één preek afgeschreven hebben, duidelijk is in

ieder geval dat ze onder de prediking van Apollos ook geluisterd hebben naar wat niet werd gezegd. Gelukkig voor Apollos was het onkunde, waardoor hij over bepaalde zaken zweeg. Het was een onbewust zwijgen. Geen onwil. Geen moedwillig bepaalde zaken verbergen. Dat laatste zou veel erger geweest zijn. Maar dat het onkunde en geen onwil was bleek pas tijdens het gesprek met Aquila en Priscilla. Maar kan dat nu altijd gezegd worden? Dat staat niet bij voorbaat vast.

Alleen genade redt

Welnu, laten we eens nader ingaan op die zaken die gevaar lopen om in de prediking verzwegen te worden. En zulke zaken zijn er! Zaken, die we liever niet horen en daarom ook liever niet zeggen. Het Evangelie bevat immers elementen die ons niet in het gevele komen en niet 'naar de mens' zijn. Niet naar onze smaak zijn. Welke zaken dat zijn?

We kunnen denken aan het feit, dat de mens dood is in misdaden en zonden en daardoor geheel onbekwaam tot enig goed, maar wel geneigd tot alle kwaad. We kunnen denken aan het aspect dat uit het zojuist genoemde voortvloeit, namelijk dat een mens wedergeboren moet worden en dat dit zonder uitzondering geldt van allen, ongeacht of ze wel of niet tot het genadeverbond behoren. We kunnen denken aan de soevereiniteit van God, die met Zijn schepselen doet wat Hem behaagt. Die soevereiniteit komt met name uit in het feit, dat God de God der verkiezing is, die vrijmachtig de een verkiest en de ander niet verkiest. We kunnen ook denken aan het aspect dat God de goddelozen rechtvaardigt en niet de godsdienstigen. Kortom, het Evangelie spreekt ons van dingen, die steeds weer en dat met alle klem benadrukken dat alleen Gods genade ons redden kan: Gods onverdiende gunst die Hij aan onwaardigen bewijst.

Ligt hier niet juist wat we wel noemen de 'ergernis' van het Evangelie? Bedoelt Paulus dat ook niet als hij in Gal. 1:11 schrijft, dat het Evangelie dat door hem verkondigd is, niet naar de mens is? Lag hier ook niet de reden waarom veel mensen niet meer met de Heere Jezus wandelden, omdat ze Zijn rede te hard vonden? (Joh. 6:60,66). Toen ze gingen begrijpen, dat alleen genade kan redden, had-

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 6 dollar per jaar.

Advertenties € 0,35 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

den ze geen belangstelling meer voor de woorden van Jezus.

Het is reactie van afkeuring die de bringers van de boodschap in gevaar brengen bepaalde facetten van de boodschap te verzwijgen of op z'n minst niet zo te benadrukken als wel zou moeten gebeuren. En het is op deze punten dat de prediking vaak mank gaat en het Woord der waarheid niet recht snijdt. Hetgeen dan overigens zeer tot schade van het geestelijk leven der gemeente is. Op deze manier gaat een gemeente over een periode van een aantal jaren onkundig worden ten aanzien van verschillende zaken die de Heere toch nadrukkelijk heeft geopenbaard. En niet alleen wordt men onkundig, het gaat niet zelden ook zover, dat men geïrriteerd raakt als de onbekende zaken een keer wel aan de orde gesteld worden. Ik zal met u een paar van de genoemde aspecten nagaan.

Verkiezing

God is soeverein. De Bijbel laat daar geen twijfel over bestaan. Die soevereiniteit komt uit in de wijze waarop de Heere alle dingen regeert. Maar terwijl mensen nog wel willen erkennen dat de Heere in de geschiedenis alle dingen doet naar Zijn wil, krijgen ze moeilijkheden als ze ontdekken dat God ook soeverein is in de wijze waarop Hij genade schenkt aan de een of onthoudt aan de ander. En dat, als God genade schenkt, Hij dat dan ook nog uitsluitend doet op grond van Zijn welbehagen, zonder ook maar enigermate in rekening te brengen wat de mens al of niet gepresteerd heeft. Heb ik dan helemaal geen inbreng? Komt er dan niets van mij in aanmerking? Deze gedachten zijn onverdragelijk. En daarom begint er iets in de mens te steigeren als hij deze dingen hoort. Hij wil het zo niet.

Soms wordt dan geprobeerd hier een oplossing voor te vinden die recht doet enerzijds aan wat de Bijbel zegt, maar die tegelijk ook nog iets van de mens heel laat. Dan wordt erkend, dat God inderdaad verkiest, maar dat die verkiezing toch samenhangt met de inspanningen van de mens. Of men laat de erkenning van Gods soevereiniteit in de verkiezing en verwerping samengaan met een houding van ogenschijnlijke onderwerping die in feite niets anders is dan een heimelijk blameren van God voor mijn ongelooft.

Het verzet dat door de leer van Gods verkiezing wordt opgeroepen leidt er dan niet zelden toe, dat de prediker er maar over gaat zwijgen. Hij wil zijn gehoor niet tegen zich opzetten. Wellicht heeft hij zelf dezelfde moeite met deze dingen als zijn gemeente. En dus hoort het volk er nooit meer over. Maar dat op deze wijze de boodschap onvolledig is en dat aan het genadekarakter van het heil geen recht wordt gedaan, wordt niet beseft. Dat op deze manier niet gezegd kan worden wat Paulus tot de ouderlingen van Efeze zei, (Hand. 20:26,27) namelijk dat hij niets had achtergehouden van al de raad Gods, wordt vergeten. Dat de prediker dan ook nooit kan den-

ken, dat hij vrij is van het bloed van zijn hoorders, zal hem ook wel ontgaan. Maar ernstig is het wel. Dodelijk ernstig!

Het is dan ook zeer ingrijpend als bij eerlijk luisteren gezegd moet worden: Ik hoor niets van Gods verkiezend welbehagen. Een belangrijk stuk van de eer die God toekomt wordt Hem dan onthouden. Een belangrijk onderdeel van de leer des heils wordt de gemeente dan onthouden.

Maar dit is niet alles. Was het maar zo....

ds. P. den Butter

AFSCHEID DRS. A. VAN DER ZWAN VAN DE GEMEENTEN THOLEN EN OUD-VOSSEMEER

J.l. 2 november nam drs. A. van der Zwan afscheid van de gemeenten Tholen en Oud-Vossemeer, die hij ruim 3 1/2 jaar diende. De afscheidsdienst – die aanving om half drie 's middags – werd gehouden in de Ned. Herv. Kerk te Oud-Vossemeer. Behalve gemeenteleden van de beide gemeenten, waren er vele genodigden en belangstellenden – o.a. uit de gemeente Sliedrecht-Bethel – aanwezig.

Na stil gebed, votum en groet wordt er gezongen ps. 77:7 en 8. Ds. Van der Zwan leest Filippensen 2:1-18 en – na het zingen van ps. 17:3 – de Dordtse Leerregels, hfdst. III/IV par. 11 en 12. De tekst van afscheid is Filipp. 2:12-16: *'Alzo dan, mijn geliefden, gelijk gij te allen tijd gehoorzaam geweest zijt, niet als in mijn tegenwoordigheid alleen, maar veelmeer nu in mijn afwezen, werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven; want het is God, Die in u werkt beide het willen en het werken naar Zijn welbehagen. Doet alle dingen zonder murmureren en tegenspreken; opdat gij moogt onberispelijk en oprecht zijn, kinderen Gods zijnde, onstraffelijk in het midden van een krom en verdraaid geslacht, onder welke schijnt als lichten in de wereld; voorhoudende het woord des levens, mij tot een roem tegen den dag van Christus, dat ik niet tevergeefs heb gelopen, noch tevergeefs gearbeid'.*

Ds. Van der Zwan gaat voor in gebed en draagt o.a. ouderling Otte op die wegens ziekte de dienst niet kan meemaken. Hierna wordt er gezongen ps.

34:6 en 7; ondertussen vindt de collecte plaats. Vervolgens bedient ds. Van der Zwan voor de laatste keer als predikant van de beide Thoolse gemeenten, het Woord.

De scheidende dienaar zegt samen-gevat het volgende.

Het moment van afscheid nemen is nu werkelijk aangebroken. Allerlei werkzaamheden werden afgerond, soms afgebroken. Vele gemeenteleden hebben we de afgelopen week de hand gedrukt. Afgelopen zondag hebben we in beide kerkgebouwen, waar we zulke goede uren beleefd hebben, geluisterd naar Mozes' afscheidspraak. Nu willen we niet alleen terugblikken, maar ook vooruitzien. Daarvoor is een tekst uit de Filippenzenbrief heel geschikt. Paulus neemt als gevangen apostel ook afscheid. Van een gemeente die als eerste in Europa het evangelie mocht horen. Er was een bijzondere hechte band tussen Paulus en Filippi. In geen enkele brief is Paulus zo mild in zijn vermaningen.. Evenwel roept de apostel de gemeente ertoe op eensgezind te zijn in de Heere.

Ds. Van der Zwan ziet overeenkomsten. Er zijn banden gevallen met Tholen en Oud-Vossemeer. Toch vermaant de scheidende dominee ook zijn eerste gemeente(n) eensgezind te zijn in de Heere. En hoe kan dat beter dan – in navolging van Paulus – heen te wijzen naar de bron: de Heere Jezus Christus en Zijn werk.

Het thema van de afscheidspraak is: Paulus spoort de Filippenzen aan te leven in de stijl van Christus. Drie gedachten: 1. Het geheim van dat

leven. 2. Het karakter van dat leven.
3. Het perspectief van dat leven.

Om als eerste het geheim van het leven in de stijl van Christus trachten te verstaan, moet de tekst in zijn verband gelezen worden. In de verzen 1-4 van Filipp. 2 vermaant de apostel de gemeente tot standvastigheid, eensgezindheid met elkaar en nederigheid tegenover elkaar. In de verzen 5-11 wordt deze oproep in verband gebracht met het optreden van de Zaligmaker Zelf. Als Paulus daarover gaat spreken, gaat hij eigenlijk zingen.. De Zoon van God Die Zich heeft vernederd, de gestalte van een slaaf heeft aangenomen en gehoorzaam geweest is tot de dood van het kruis. Christus is daarin voor de Zijnen niet alleen Borg geweest, maar ook Voorbeeld. Hij is niet alleen Priester, maar ook Profeet en Koning. Vandaar de oproep in vers 5: dat gevoelen, dat in Hem was toen Hij Zich voor anderen vernederde, Zichzelf verloochende, moet ook in u gevonden worden. Vanuit de prediking van de vernederde en verhoogde Christus komt de opdracht op: *'Werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven..'*, een oproep tot heiligmaking. *'Want het is God Die in u werkt beide het willen en het werken naar Zijn welbehagen'*. Beide teksten lijken met elkaar in tegenspraak te zijn. Maar het is een geheim waarvan elke gelovige iets gaat verstaan. De Heilige Geest leert het: de heiligmaking is geen tegenprestatie van mij maar voortgezet werk van God in Christus in mijn leven, waarbij hij me heilig actief maakt, mijn wil vernieuwt en als een goede boom goede vruchten laat voortbrengen. De verhouding tussen Zijn werk en mijn werk komt op een subtiele wijze tot uiting als we het 'werken' uit vs. 13 vergelijken met hetzelfde werkwoord in vs. 12. In het laatste vers is het meer een 'uitwerken', een 'afwerken'. 'Want waarom wordt gij een christen genaamd? Omdat ik door het geloof een lidmaat van Christus ben en also Zijner zalving deelachtig, opdat ik Zijn Naam belijde, en mijzelf tot een levend dankoffer Hem offere, en met een vrij en goed geweten in dit leven tegen de zonde en de duivel strijde..' (Heid. Cat.). In de stijl en kracht van Christus, en op Zijn kosten, mag en kan een kind van God zijn zaligheid uitwerken.

De tekst is in zekere zin een woord voor bekeerden. Maar laat dat niet tot het misverstand leiden dat de HEERE

onbekeerden toestemming geeft voor geestelijke luiheid. Ook vanmiddag mag het bevel van bekering en geloof als een laatste appèl klinken tot het hart van degenen die nog niet voor Koning Jezus gebogen hebben. Wie met vreze en beven tot de HEERE vlucht, zal merken dat het aan Zijn voeten zo meevalt. Degenen in de gemeenten die 'door het geloof een lidmaat van Christus zijn', worden aangespoord waakzaam te zijn en nauwkeurig in het dienen van de HEERE, ook 'in mijn afwezen' – als de dienaar afscheid neemt.

Paulus geeft ook het karakter van dat nieuwe leven aan, hoe het leven van de heiligmaking in de stijl van Christus er in de praktijk uitziet. *'Doet alle dingen zonder murmureren en tegenspreken, opdat gij moogt onberispelijk en oprecht zijn, kinderen Gods zijnde, onstraffelijk in het midden van een krom en verdraaid geslacht, onder welke gij schijnt als lichten in de wereld'*. Ds. Van der Zwan zegt het Paulus na: *'Doet alle dingen zonder murmureren en tegenspreken'*. Laat er binnen de gemeenten én tussen de gemeenten eensgezindheid en onderlinge liefde zijn. U die een volgelinge van de Heere Jezus bent geworden, doe de dingen die God van u vraagt zonder murmureren, eenvoudig en bereidwillig. Een praatgodsdienst is geen godsdienst. Als we – naar een voorbeeld van de puritein Richard Sibbes – de geestelijke dingen alleen maar bepraten en beredeneren, heeft dit alles weg van de wijze waarop natuurkundigen over eten praten: ze beredeneren welke bestanddelen erin zitten zonder het voedsel tot zich te nemen en er kracht uit te putten.

De mate waarin het geloof en zijn vruchten in de gemeente te zien is, is belangrijk met het oog op de wereld om ons heen. Daarom roept Paulus de Filippenzen ertoe op te schijnen als 'lichten in de wereld'. Hoe kunnen ze dat? Van nature zijn ze immers net zo verdorven als alle andere mensen. Ze kunnen alleen licht geven omdat ze beschenen worden door de Zon der gerechtigheid. Maar hoe kunnen de Filippenzen nu dat schijnsel van de Zon der gerechtigheid weerkaatsen, zodat er iets van hen uitgaat? Vs. 16 spreekt over 'voorhoudende het woord des levens'. Dan moet het Woord van God een lamp voor de voet en een licht op het pad zijn. Dan moet een kind van de Heere – toen en nu – dicht bij het Woord van de Heere

leven, dat Woord vasthouden, vóór je houden. In Zijn Woord en door Zijn Woord – toegepast door de Heilige Geest – schijnt het licht van Christus over het levenspad van in zichzelf arme zondaren. Paulus spoort ertoe aan om in de stijl van Christus te leven. Want heeft de Zaligmaker – tijdens Zijn leven op aarde – niet volmaakt als het Licht der wereld geschenen? Het was immers Zijn spijze om te doen de wil van Zijn Vader. Als Borg is Hij volkomen gehoorzaam geweest. En die gehoorzaamheid wordt Zijn volk door het geloof toegerekend, zodat Hij als Voorloper de weg gebaad heeft, die de Zijnen door genade achter Hem aan leren gaan. Dat leven weg wil de vertrekkende dominee de gemeenten nog éénmaal aanwijzen en aanprijzen.

Tenslotte geeft (alleen) het leven in de stijl van Christus perspectief. De gelovigen hebben wel een strijd op aarde, hebben vijanden van binnen en van buiten, ervaren dat het een hele worsteling is om zichzelf te verloochenen en het licht van God helder te laten schijnen. Maar aan het einde van de strijd – op de dag van Christus – wacht hen de kroon der heerlijkheid. Op die dag waarop iedereen – vrijwillig of gedwongen – belijden zal dat Jezus de Heere is. Ds. Van der Zwan spreekt het Paulus na: gemeenten, laat ik onder u niet 'tevergeefs gelopen en gearbeid' hebben. Als dát zou blijken op de grote dag, dan zullen de grootste voorrechten die u hebt genoten eeuwig tegen u getuigen! Laat dat andere woord over mogen blijven: 'roem'. Dit is geen eigenroem. De apostel wijst van zichzelf af. Hij ziet uit naar de vrucht die de eeuwigheid zal openbaren, om zo in God Drieëinig te eindigen: *'Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht, Uw vrije gunst alleen wordt d'ere toegebracht'*. Het is de diepste wens van ds. Van der Zwan geweest, met alle lek en gebrek en met alle zondigheid van dien, dat de gemeenten van Tholen en Oud-Vossemeer deze psalm hier zouden oefenen om hem op de grote dag van Christus' komst zonder wanklank zuiver te kunnen zingen. Daarom geliefden: geloof in Christus, werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven.. Houdt voor u het woord des levens, dat u verkondigd is, en leg daarom in uw hart mijn rede weg. Amen.

Als antwoord op de prediking wordt gezongen ps. 119:6 en 9. Ds. Van der Zwan gaat voor in dankgebed. De

laatste twee verzen van ps. 90 worden gezongen. Voor de laatste keer als herder en leraar van Tholen en Oud-Vossemeer spreekt ds. Van der Zwan de zegen uit.

Er volgen toespraken: eerst van burgemeester W. Nuis namens de gemeente Tholen, daarna van ouderling F.W. Simons namens de plaatselijke kerken en vervolgens van de consulente van Tholen, ds. M.J. Oosting, namens de classis Middelburg. Tot slot spreekt ouderling D.A. Aarnoudse uit Oud-Vossemeer een afscheidswoord namens de beide kerkenraden en gemeenten. We waren blij toen u in januari 1999 meedeelde het beroep naar onze gemeenten te hebben aangenomen. De tijd is omgevoegen. U mocht op een heldere en

duidelijke wijze, met de door u geschonken gaven ons het Woord voorhouden. U zei nogal eens 'laten we het Woord aan het woord laten'. U maakte blijde en droeve dingen mee. Naar de mens gesproken vinden we 3,5 jaar veel te kort, maar u meende het beroep naar Sliedrecht te moeten aannemen. Ook dank aan zr. Van der Zwan. De Heere zegene u als predikantsgezin in de nieuwe gemeente. Br. Aarnoudse geeft de scheidende predikant 1 Tim. 4:16 mee en laat hem staande ps. 115: 8 en 6 toezingen. Ds. Van der Zwan beantwoordt de toespraken. Tot slot klinken de (gezongen) woorden van ps. 72:11: 'Zijn naam moet eeuwig eer ontvangen..'.
Tholen, A. Prins

spreekt. Die heiligheid van de Heere hangt samen met Zijn toorn over de zonde en met de straf op de zonde die op Christus gelegd werd. En door Hem gedragen en weggedragen. Vandaar wanneer we het hebben over het voldoende, verzoenende werk van de Heere Jezus, dat nimmer voorbijgegaan mag worden aan die werkelijkheid dat God de Heere als de Heilige, de Rechtvaardige, de zonde niet ongestraft kon laten. Onze zonde gaat in tegen de rechtvaardigheid en bijzonder tegen de heiligheid des Heeren. Het wekt de toorn des Heeren op. In Zijn toorn uit de Heere Zijn misnoegen over en afkeer van onze zonde. Zijn toorn betekent vergelding, straf voor bedreven misdaden. Het ongestraft laten daarvan kan niet. Wanneer dit zou plaatsvinden, is de Heere geen God meer. We kennen de uitspraak: de Heere kan van Zijn deugden niet af. Vandaar dat Zijn rechtvaardigheid en heiligheid ook blijvend zijn. Deze realiteiten doen de mens beven. Bij wie het gevonden wordt, verstaat de dichter die belijdt: wie kent Uw toorn, wie zijn geduchte krachten? Wie vreest die recht geduchtste Macht der machten? Is deze beleving ons niet vreemd? Avondmaalgangers, hoe is het? Er wordt in het formulier een relatie gelegd tussen de zelfkennis en het kruis van Christus. Dat wil niet zeggen dat de kennis van de zonde eerst bij het kruis begint. Gods woord leert ons dat de wet de kenbron van de ellende is en Christus leert ons dit door Zijn Geest. We kunnen het lezen in zondag 2. Echter bij het kruis en bij het verstaan daarvan wordt onze zelfkennis verdiept. Onze strafwaardigheid, 's Heeren rechtvaardigheid in Zijn doen en in Zijn handelen, maar ook 's Heeren ondoorgroondelijke liefde. Daardoor is de opsteller ook getroffen en de kerk zegt het na: dat God de zonde, die niet ongestraft kon blijven, aan Zijn lieve Zoon Jezus Christus met de bittere en smadelijke dood des kruises gestraft heeft. Liever heeft God Zijn toorn uitgestort over Zijn Zoon, dan dat Hij zondaren voor eeuwig zou prijsgeven. In de plaats van! Wat spreekt dat! Wat werkt dat! Onze vaders die het verstonden spraken van de evangelische onwaardigheid, die dieper snijdt dan de onwaardigheid die alleen uit de wet geboren wordt. Wat hebben we toch te leren. Wat behoren avondmaalgangers toch te kennen. Wee onzer wanneer het een afgeschreven zaak is

EERSTE DEEL VAN DE ZELFBEPROEVING -5.

Wanneer het gaat over de zelfbeproeving staat er in het formulier: ten eerste bedenke een iegelijk bij zichzelf zijn zonden en vervloeking. We lezen heel wat. Laten we ons ervan bewust zijn dat dit voluit Bijbels is. Geen verleden tijd. Het spreekt van de leiding van de Heilige Geest. Wie die leiding kent in zijn leven heeft er weet van. Het hele leven door is er de zondige aard, waarmee men steeds heeft te strijden. De belijdenis: "ik ellendig mens", gaat niet tot het verleden behoren. Bij de overdenking van het leven moet men beamen en dat al meer wat in het eerste stuk van de zelfbeproeving staat. Het bedenken staat terecht in de tegenwoordige tijd. Bij serieuze overdenking in het licht van de Heilige Schrift voor 's Heeren aangezicht gaat men belijden en buigen. Belijden, dat het bedenken des vleses vijandschap is tegen God. Het betreft zonden met gedachten, woorden en werken. Zonden van bedrijf en nalatigheid. Wat er verder staat is terecht. Immers, elke zonde maakt ons vloekwaardig. Helwaardig. Het is niet overtrokken, maar waar. Verstoten te worden voor altoos uit de gemeenschap van de Heere is verdiend. Dit doet steeds buigen voor het recht van de Heere. De Heere zegt: wees heilig, want Ik ben heilig. En wie kan aan de heilige eis van de Heere beantwoorden. Nu staat er in het formulier, dat een iegelijk, een ieder bij zichzelf zijn zonden en vervloeking moet bedenken. Dus niet bezig zijn met de ander en geen vergelijking maken met de ander, gelijk

de farizeeër deed. De Heere wijst ons erop. We kunnen het lezen in Lukas 18. Nu mag niet vergeten worden wat het doel van het bedenken is. We lezen: opdat men zichzelf mishage en zich voor God verootmoedige. Avondmaalgangers zijn dus geen mensen, wier zonden reeds afgestorven zijn. Ze hebben nog zonden en volop. Maar ze mishagen zichzelf daarover. Ze verfoeien zichzelf. Hebben een walging van hun zonden. Terecht wordt dit in zondag 33 toegekend aan de waarachtige bekering. Een hartelijke leedwezen, dat zij God door hun zonden vertoornd hebben. Het staat in onze belijdenis. Dus de kerk belijdt het in verband met het avondmaal.

Nu kan men glanzen van zelfbehaging. We komen het in het Woord Gods tegen. Maar ook zelfmishagen en verootmoediging. Hoe tekent de Heere het ons in de gelijkenis van de farizeeër en de tollenaar. Waar nu zelfmishaging is voor de Heere blijft de verootmoediging niet uit. Dat gebeurt als de Heilige Geest in het hart werkt. Dan komen de liefde, de trouw, de lankmoedigheid en de goe-dertierenheid des Heeren voor de aandacht te staan en het raakt ons diep, zodat we al kleiner en onwaardiger worden voor de Heere. Het is noodzakelijk dat deze zaken steeds in de prediking en zeker bij de voorbereidingspreek de aandacht moeten hebben. Het gevaar is groot en het kan aanwezig zijn, dat de zonde niet meer ernstig wordt genomen en de heiligheid van de Heere niet meer

of wanneer we erover heen leven. Heil onzer wanneer we het verstaan, dan is er bij het buigen, het belijden voor de Heere, het roemen in de Heere. Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke gave. De gave van de

schuldaanvaardende Borg en Middelaar Jezus Christus. Het heil is er door de gekruisigde Zoon van God. Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen.

Ds. M.C. Tanis.

Dordt voor jou (8)

Lezen: D.L. H.I paragraaf 17

Deze keer een teer onderwerp. Hoe zit het met jonggestorven kinderen en hun verkiezing? Een vraag die in alle eeuwen weer terugkomt. In de dagen van de Dordtse Synode was er een hoge kindersterfte. Vele pastorale vragen kwamen op de toenmalige predikanten af. Ook vandaag worstelen ouders met deze vragen.

Misschien heb jij het zelf meegemaakt in jullie gezin of familie. We dienen er voorzichtig mee om te gaan. Nooit mogen wij op Gods rechterstoel gaan zitten. Gods Woord is voor ons een veilige leidraad. We kennen voorbeelden van kinderen en knechten van God, die bij het graf van een kind hebben gestaan. Thomas Boston heeft zes van zijn tien kinderen naar het graf gebracht. Hij kreeg te geloven dat God op grond van het verbond, hen een beter vaderland had gegeven. Maarten Luther heeft twee kinderen verloren. Hij heeft op het graf van zijn dochtertje Leentje het volgende gedicht geschreven:

"Hier slaap ik Leentje, doctor Luthers dochterke

Met alle heiligen rust ik mijne beddeke

*Ik die in zonde was geboren,
moest wel voor eeuwig zijn verloren
Maar 'k leef nu en ik heb het goed
Verlost Heere Christus door
Uw bloed"*

Artikel 17 handelt over Gods verkiezend handelen in het leven van jonggestorven kinderen van de gelovigen. Ik wil voor jullie er een paar gedachten uithalen, namelijk hun plaats in de Gemeente; hun plaats in het gezin en hun plaats in de eeuwigheid.

Hun plaats in de Gemeente

Achtergrond van dit artikel is de discussie tussen de remonstranten en contraremonstranten over de eeuwigheidsbestemming van jonggestorven kinderen.

De remonstranten wierpen tegen, dat je bij hen geen vruchten van verkiezing kunt waarnemen. Je kunt aan jonge kinderen (baby's) nog niet merken of ze wederomgeboren zijn, of ze vruchten van bekering voortbrengen of al geloven. Zij zeiden dat ze allemaal zalig zijn, omdat volgens hen de erfzonde hen niet zal veroorzaken en dus niet verloren zullen gaan. Zij redeneerden vanuit de leer van de algemene verzoening. Jullie zullen begrijpen dat onze Dordtse Vaders erg geworsteld hebben met

deze materie, gelet op de hoge kindersterfte. Zij hadden enerzijds oog voor de pastorale nood die zich voordeed bij ouders met een jonggestorven kind, anderzijds wilden ze toch recht doen aan de waarheid Gods. In hun zoektocht om antwoord te krijgen, zijn ze rade gegaan bij het Woord van God. Immers het gevaar dreigt dat we op Gods rechterstoel gaan zitten. Het eerste waar onze vaders op wijzen is het genadeverbond. Ze wijzen op de verbondsheiligheid. Ze zijn niet van nature heilig, maar aan de verdoemenis onderworpen. Denk aan de zinsnede uit het doopsformulier, waarin wij belijden dat *wij met onze kinderen in zonden ontvangen en geboren worden en daarom kinderen des toorns zijn, zodat wij in het rijk Gods niet kunnen komen tenzij wij van nieuwsgeboren worden*. Daarnaast wordt ook beleiden dat ze in Christus geheiligd zijn, uit kracht van het genadeverbond. Lees de verwijsteksten, die in artikel 17 worden aangehaald: Genesis 17:7,

Verschenen:

In de kloof van de steenrots

Gods leiding met Maria Wilhelmina Kamphuis

Het is eigenlijk onbegrijpelijk dat dit zeldzame boek niet eerder verschenen is. Deze uitgave komt sterk overeen met een vorige uitgave De stem van de tortelduif.

De schrijfster woonde in Dieren, Arnhem en Gouda. Zij was nog jong, al zeer geoefend in de genade en deelde op een bijzondere wijze in de liefde Gods. Maar zij heeft ook zó'n diepe beproeving moeten doorstaan, wat aan Job doet denken. In Katwijk is zij daarna op een opmerkelijk wijze, als gelouterd goud, uit de oven van verdrukking weer in de vrijheid gekomen. Hier had zij omgang met bekende kinderen Gods, zoals Jan van der Marel en anderen. Zij was lid van de Chr. Ger. Kerk en schrijft o.a. over de predikanten: G. Wisse, J.W. Geels, L.H. van der Meiden en P.J.M. de Bruin.

Prijs: € 9.75

De stem van de tortelduif (3^e druk)

Uit het leven van Plonia Biemond

De ware bekering wordt hier op een indrukwekkende wijze beschreven. Plonia heeft in haar leven veel meegemaakt, maar wist in Wie zij geloofde. Als 17-jarige liep zij van Bleiswijk naar Berkel, waar de Heere onder de prediking van ds. Ten Bokkel-Huinink, onder jonge mensen krachtig werkte.

Prijs: € 11.25

Met mooie stijve band, met veel illustraties. Ook onze jongeren kunnen lezen hoe krachtig de Heere werkte in het voorgelicht.

**Bestellen bij de boekhandel, of bij:
Uitgeverij "Middelburg"**

't Zanddorp 2 4335 AJ Middelburg 0118 625472

Handelingen 2:39, 1 Korinthe 7:14). Het teken daarvan is de Heilige Doop. (Zie vr. antw. 74 van de H.C.) Wij weten dat dit voorrecht ons zonder persoonlijke wedergeboorte, bekeering en geloof niet zal baten. Echter jonge kinderen zijn daar nog niet aanspreekbaar op. Toch horen ze bij de Gemeente. Wij weten dat er tweeërlei kinderen des verbonds zijn (Izak en Ismael, Jakob en Ezau). Hoe zit het met kinderen die jong sterven?

Hebben ze dan wat aan de beloften van het genadeverbond? Zijn ze dan behouden? Moeilijk te beantwoorden vragen. Nogmaals, we mogen niet op Gods rechterstoel zitten. We kunnen zeggen dat deze kinderen onderscheiden zijn geweest van de heidenen; de belofte is verzegeld aan hun voorhoofd; ze hebben een plaats gehad in de Gemeente; er is gebeden tijdens de doopsbediening: "Of Gij dit kind genadiglijk wilt aanzien en door

Uw Heilige Geest Uw Zoon Jezus Christus wilt inlijven." We zullen het aan God over moeten geven. Sommigen oudvaders zijn er heel ruim in geweest. Ik denk aan W. a. Brakel. Onze D.L. zijn wat voorzichtiger in hun spreken.. Daarover de volgende keer meer. Het ligt zo gevoelig en teer, als je er mee te maken krijgt. Het is vaak een zaak van veel gebed en strijd, om troost te krijgen uit de wetenschap, dat de HEERE Zijn beide Handen heeft uitgestrekt naar een van onze kinderen. Laten we het in Gods Hand of proberen we er zelf weer uit te komen? De HEERE aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in Zijn Hand legge. (Psalm 10:14)

Tegelijkertijd bepaalt artikel 17 ons bij de verantwoordelijkheid van ouders t.o.v. hun kinderen. Daarover de volgende keer verder.

P.S. als het bovenstaande vragen oproept, ben ik altijd bereid om hierop in te gaan.

Ontvang de hartelijke groeten van jullie vriend,

Ds. K. Visser

Zakbijbels met zilveren en gouden slot

Bijbels in Statenvertaling

Een heel bijzonder geschenk voor bijzondere gelegenheden. Aan deze zakbijbels met slot is veel zorg besteed. Formaat 8,6 x 12,4 cm. Met Psalmen, Catechismus en Formulieren.

D32z	in zwartleren band	€ 166,-
D34z	idem, met duimgrepen	€ 180,-
D32az	in antiek-bruine lederen band	€ 197,-
D34az	idem, met duimgrepen	€ 212,-
	Zakbijbels met gouden slot vanaf	€ 396,-

Ook verkrijgbaar in de boekhandel.

Een uitgebreide kleurenfolder wordt u op verzoek toegezonden.

Gereformeerde Bijbelstichting

Postbus 168, 4140 AD Leerdam, (0345) 61 01 55 - Giro 1.355.824 t.n.v. penningm. GBS Leerdam

Vul de boodschappentas van een arm gezin in Oost-Europa

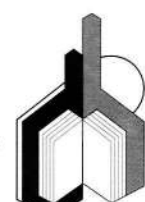
Veel gezinnen en ouders in Oost-Europa maken zich grote zorgen over de komende winter. Het wordt opnieuw een periode van kou en honger. Er is nauwelijks geld voor verwarming, kleding, medicijnen en zelfs niet voor de dagelijkse boodschappen.

U kunt helpen. Voor € 10,- vult u de boodschappentas van een arm gezin in Oost-Europa. Met vijf tassen (€ 50,-) helpt u hen de winter door (november t/m maart).

Giro 35 35 181
m.v.v. 'winterhulp'

Hoeveel tassen neemt u voor uw rekening?

Stichting Kom Over En Help
Postbus 138 • 3860 AC Nijkerk • Tel. (033) 246 32 08
Fax (033) 246 28 07 • info@koeh.nl • Giro 35 35 181

BOEKBESPREKINGEN

Christien de Priester, Nog is het tijd, 61 blz., €5,95, Uitgave Den Hertog-Houten.

Er wordt gewezen op de korstondigheid van het leven en de zaligheid voor arme zondaren om Christus' wil. Wie graag de gedichten van Christien de Priester leest, zal ook deze bundel willen aanschaffen.

Voor info bel:
0416-692787
of
078-6930534

Reformatische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echtparen

De 'Redelijke Godsdienst' van W. á Brakel wordt vertaald in de Chinese taal.

Hoeveel deeltjes á 2 euro neemt u voor uw rekening?

China. 1300 miljoen inwoners (een kwart van de wereldbevolking!). Er wordt een streng communistisch regime uitgeoefend. Godsdienst wordt door de staat gedictieerd in de vrijwel enige geregistreerde kerk, de DrieZelf kerk.

Christenen die gegrepen zijn door de kracht van Gods Woord, zich afscheiden en samenkomen in verborgen huisgemeenten worden nauwlettend gevolgd en zelfs wel vervolgd. Veel voorgangers van die geheime samenkomsten zijn elk ogenblik in gevaar. Tegen alle verdrukkingen in groeien de huisgemeenten evenwel hard!

De nood is groot. De honger naar Gods Woord en daarop gefundeerde geschriften is nog groter. China heeft een Reformatie nooit meegemaakt. Het ontbreekt met name voorgangers aan gedegen, gereformeerde geschriften die wij wellicht in ruime mate in huis hebben. Ze willen schriftuurlijk-bevindelijk prediken.

Stichting Bijbelse Hulpverlening China is reeds 6 jaar actief onder de huisgemeenten. We vertalen, drukken en verspreiden in grote oplagen de schatten uit de (Nadere) Reformatie. We zijn nu halverwege de vertaling van het omvangrijke, standaardwerk van ds. W. á Brakel.

U wordt vandaag gevraagd uw medechristenen in nood te helpen in het voorzien van gedegen werken. Opdat de prediking zuiver mag zijn en blijven!

Voorgangers hebben grote behoefte aan reformatorisch studiemateriaal voor hun huisgemeenten.

**Slechts 2 euro
per deeltje in
een serie van 10.
Neemt u één complete
uitgave van 20 euro
voor uw rekening?**

De gehele vertaling van 2.000 pagina's wordt in 10 afzonderlijke deeltjes uitgegeven. Zo kan de

ondergrondse Chinese Reformed Academy reeds in een vroeg stadium met dit lesmateriaal beginnen. Bij de vertaling voegen we ca. 2000 studievragen toe. Omgerekend komt 1 deeltje uit een serie van 10 op 2 euro per stuk. Hoeveel deeltjes neemt u voor uw rekening, opdat de toerusting van huiskerkleiders en gemeenten voortgang kan hebben?

De schatten der Reformatie: nu óók voor China!

Maak uw gift vandaag nog over op

3473.76.029

o.v.v. Brakelproject China.

Stichting
Bijbelse Hulpverlening China.
Secretariaat:
Diamantweg 47,
3817 GH AMERSFOORT.
Tel. 033-461 9922.
www.chinachristianbooks.nl